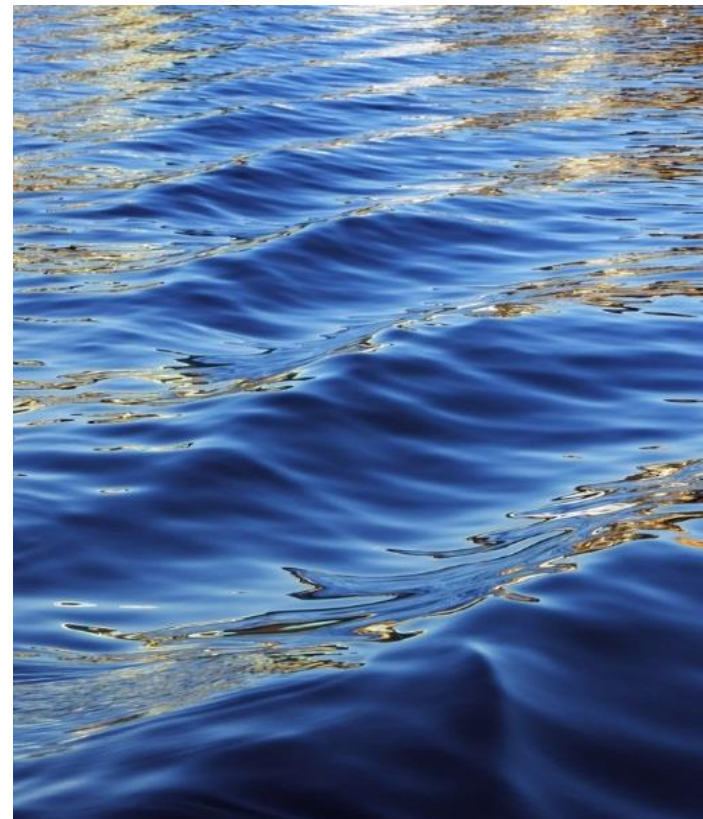

Geuzenbenadering Omgevingswet Noordwest Friesland

Govert Geldof
Garnwerd, 5 april 2018

Erfgoed als drager van de Omgevingsvisie

Geuzenbenadering

De Omgevingswet vraagt voor 80% om een 'cultuur'-verandering (Ethos) en voor 20% om een structuurverandering (Omgevingsvisie in plaats van een structuurvisie)

Landelijke belangstelling voor regelvrije zone in Waadhoeke

De Omgevingswet wordt pas in 2021 ingevoerd, maar Waadhoeke begint alvast met een proefversie van de wet. De regelvrije zone wordt in de rest van het land met belangstelling gevolgd.

Geert Veldstra

planten wordt zijn plan beoordeeld door een adviesraad. Hierin zijn onder meer gemeente, provincie, Wet-

rskip Fryslân zet onder grote belangstelling zijn handtekening onder t de nieuwe Omgevingswet. Foto: Niels de Vries

open weidegebied waarin niet zo-
maar bomen geplant mogen worden.
Ten slotte kregen we met de Rijks-
dienst voor Cultureel Erfgoed te ma-
ken, omdat de grond onderdeel is van
een terp. We waren uiteindelijk een
jaar onderweg voordat de eerste bo-
men geplant konden worden.”

Het is de bedoeling dat dit door de

proef sneller gaat. Als Jukema straks
weer een paar nieuwe bomen wil

de vervolgmaking van de Omgevings-
wet.” Voordelen ziet Van Weperen

Ineke van der Hee van het ministe-
rie van Binnenlandse Zaken noemde

t project uniek. „Het hele land
kt mee naar wat hier gebeurt. Hier
nnen andere gemeenten van leren
ordat de wet daadwerkelijk van
acht wordt.”

Van der Hee is programmadirec-
ir van de implementatie van de
ngevingswet. De proef wordt de ko-
nde tijd gevolgd door onderzoe-
rs van Campus Fryslân. „Hieruit
t een advies voor de rest van Ne-
rland”, zegt hoogleraar bestuurs-
ande Caspar van den Berg van de
Rijksuniversiteit Groningen.

De proef met de Omgevingswet

was een initiatief van Commerciële
Club Noardwest-Fryslân. „Vanuit het
idee dat deze regio wel een economi-
sche stimulans kan gebruiken begon-
nen we in 2016 plannen te maken
voor een regelvrije zone”, zegt voor-
zitter Frans Nieuwhof. De club beoor-
deelt nu welke projecten aan de proef
kunnen meedoen.

Het is de bedoeling dat ook Harlin-
gen gaat meedoen aan de proef. De
nieuwe gemeenteraad moet hier ech-
ter eerst nog toestemming voor ge-
ven. „Maar dat komt wel goed”, zegt
wethouder Maria le Roy.

Rioolrenovatie en oude bomen

Lombardijse model of Toscaanse model? Levende stad of urbane idylle?

Bron: Rik Herngreen

Tussenbalans

- De Omgevingswet vraagt vooral een verandering in grondhouding (Ethos);
- Erfgoed en cultuurhistorie komen bij veel plannen pas in beeld als er vergunningen worden aangevraagd. in juridische taal;
- Waarden die mensen toekennen aan objecten liggen verankerd in de verhalen die ermee verbonden zijn;
- De leefomgeving kun je beschouwen als een ordening van verhalen;
- Elke dag komt er nieuwe geschiedenis bij...

In uitnodiging voor deze dag: “Door het verhaal van het verleden als uitgangspunt te nemen voor toekomstige ambities kan in de omgevingsvisie een helder, integraal en aansprekend verhaal worden verteld.”

Campagne november 2017

"Nergens heb je een hoger
arbeidsethos."

"We willen 200 zonnepanelen
leggen op het dak van een
uitbreidend bedrijf, maar er
zit asbest in het dak."

"Ik werk in de zorg en ben
30% van mijn tijd kwijt met
administratie... als het niet
meer is."

"Wij gaan over op
permacultuur en wisselteelt,
maar heb na drie jaar nog
steeds niet de vergunningen
rond."

"Ik ga niet stemmen, want ze
doen toch wat ze zelf willen."

"Ik kom gewoonweg niet aan
onderwijs toe. Het is één en
al vergadering en
machtspelletjes."

"Er is een ideale locatie voor
het supermarktje in het
centrum van het dorp, maar
het is in strijd met beleid."

"Ik werk bij een bouwbedrijf
met 15 man. We moeten een
16e aannemen voor al het
papierwerk."

"Wil ik als boer een toekomst
hebben, dan moet het roer
om."

"We leven onder de
armoedegrens, maar de
gordijnen hangen recht."

"We krijgen geen certificaat
voor een gereviseerde
windmolen."

"Met een groep bewoners
werken we aan de vergroting
van de biodiversiteit"

"Je hebt mensen die goed
werken en mensen die mooie
offertes kunnen schrijven."

"We willen historische
vaarten uit de 12^e eeuw
bevaarbaar maken voor
kleine vaartuigen."

"Mijn baas snapt niets van
wat ik doe, maar moet mij
wel beoordelen."

Uitdagingen:

- Energietransitie;
- Adaptatie aan klimaatverandering en bodemdaling;
- Vormgeven circulaire economie;
- Het vergroten van de biodiversiteit;
- Zorgen voor gezonde bodem en ondergrond;
- Het inspelen op demografische ontwikkelingen;
- Zorgen voor werkgelegenheid;
- Op peil houden van voorzieningen in dorpen;
- De transformatie in het sociale domein;
- Etc.

Heel wat....

Complex!

Dit hangt allemaal samen...
(het is één samenhangend verhaal)

Erfgoed en cultuurhistorie komen in de verhalen
niet of nauwelijks voor.

De traditionele sturing van "de regels en de
pegels" werkt niet meer...

Complex

Wat ontstaan is...

Ingewikkeld

Wat gemaakt is...

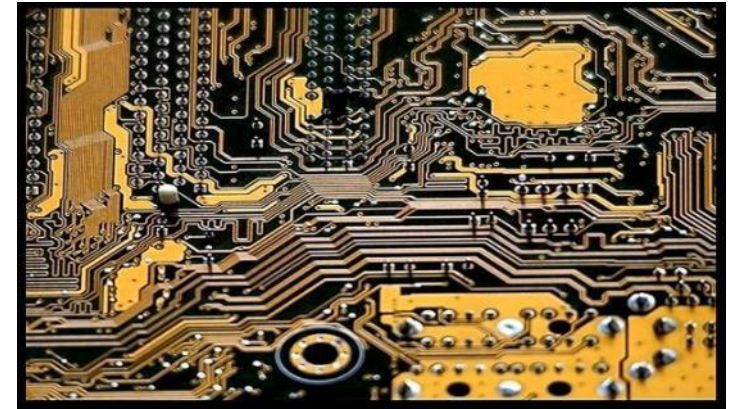
Complex

Denk bij complex aan alles wat leert en evolueert, zoals planten, dieren, bossen, sociale structuren, gedachten... en de verhalen die verteld worden rond erfgoed en cultuurhistorie.

Ingewikkeld

Denk bij ingewikkeld aan machines, regels, protocollen, organogrammen en juridische constructen. In principe zijn alle ingewikkelde dingen bedoeld het leven aangenamer te maken of bescherming te bieden aan alles wat kwetsbaar is.

Complex

“Wat is ontstaan...”

Zelf herstellend

Dynamisch (stabiel én crises)

Structureel onzeker

Holografisch

Sturing:

- Adapteren;
- Ervaringskennis cruciaal (belang van narrativiteit: verhalen vertellen);
- Wij zijn onderdeel van het te sturen systeem.

Ingewikkeld

“Wat is gemaakt...”

Heel of stuk

In evenwicht (equilibrium)

Hoge mate van zekerheid

(-)

Sturing:

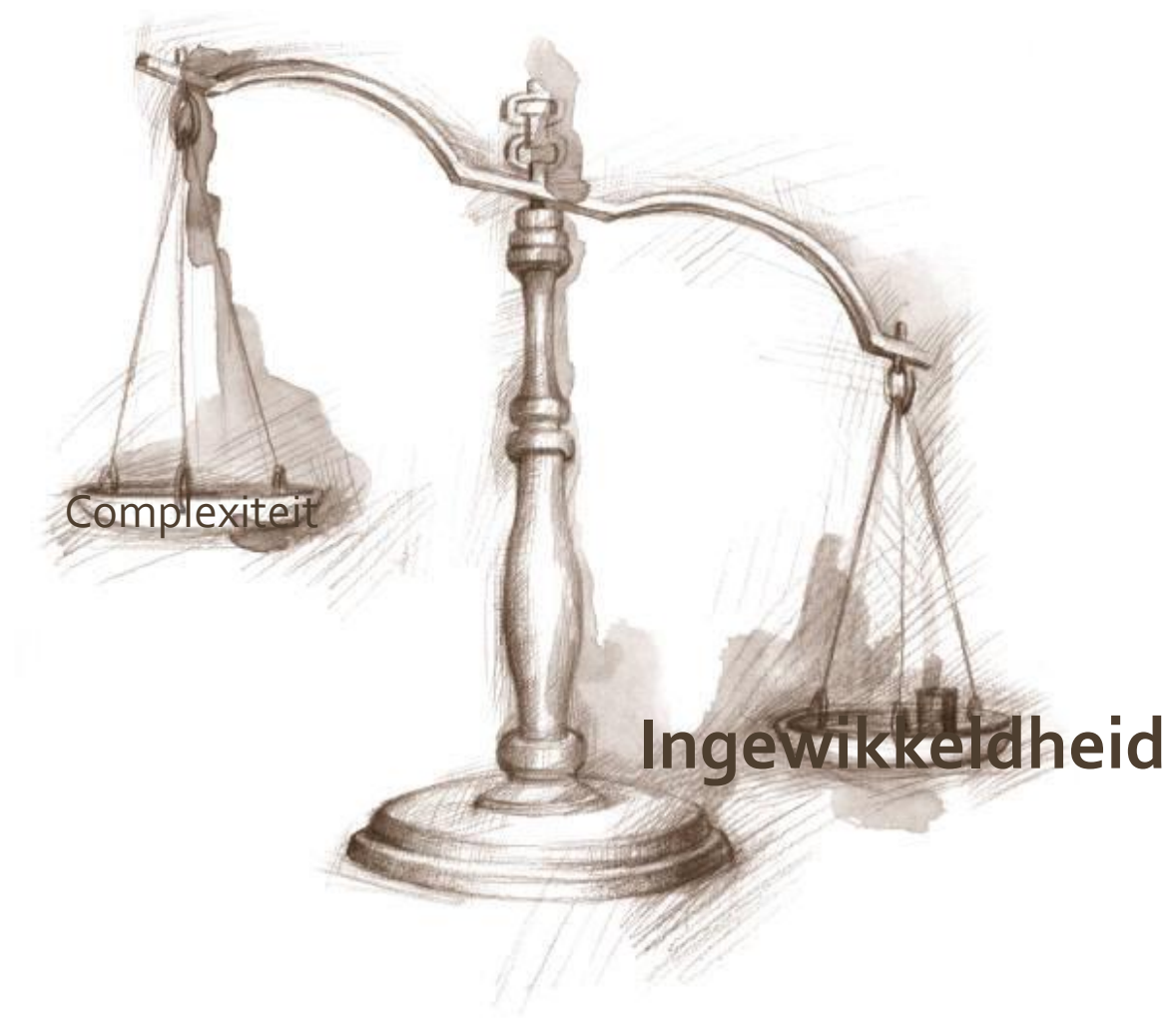
- Optimaliseren;
- Nadruk op expliciete kennis (belang van inbreng van feiten);
- Wij sturen het systeem aan.

De meeste processen zijn hybride

Bijvoorbeeld: samenwerking kan
zowel ontstaan als worden
gemaakt:

“Gij zult samenwerken!”

Simplistisch Verbond (1974):

“Men onderscheidt ontwikkelingslanden, ontwikkelde landen en ingewikkelde landen. Daarvan is Nederland één van de aller ingewikkeldste landen.”

PAPIEREN WERKELIJKHEID

Omgevingswet als een kans

Omgevingswet vereenvoudigt en bundelt omgevingsrecht

Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Daardoor duurt het bijvoorbeeld langer voordat een project kan starten.

Veranderingen door Omgevingswet

Het kabinet maakt het omgevingsrecht makkelijker en voegt alle regelingen samen in 1 Omgevingswet.

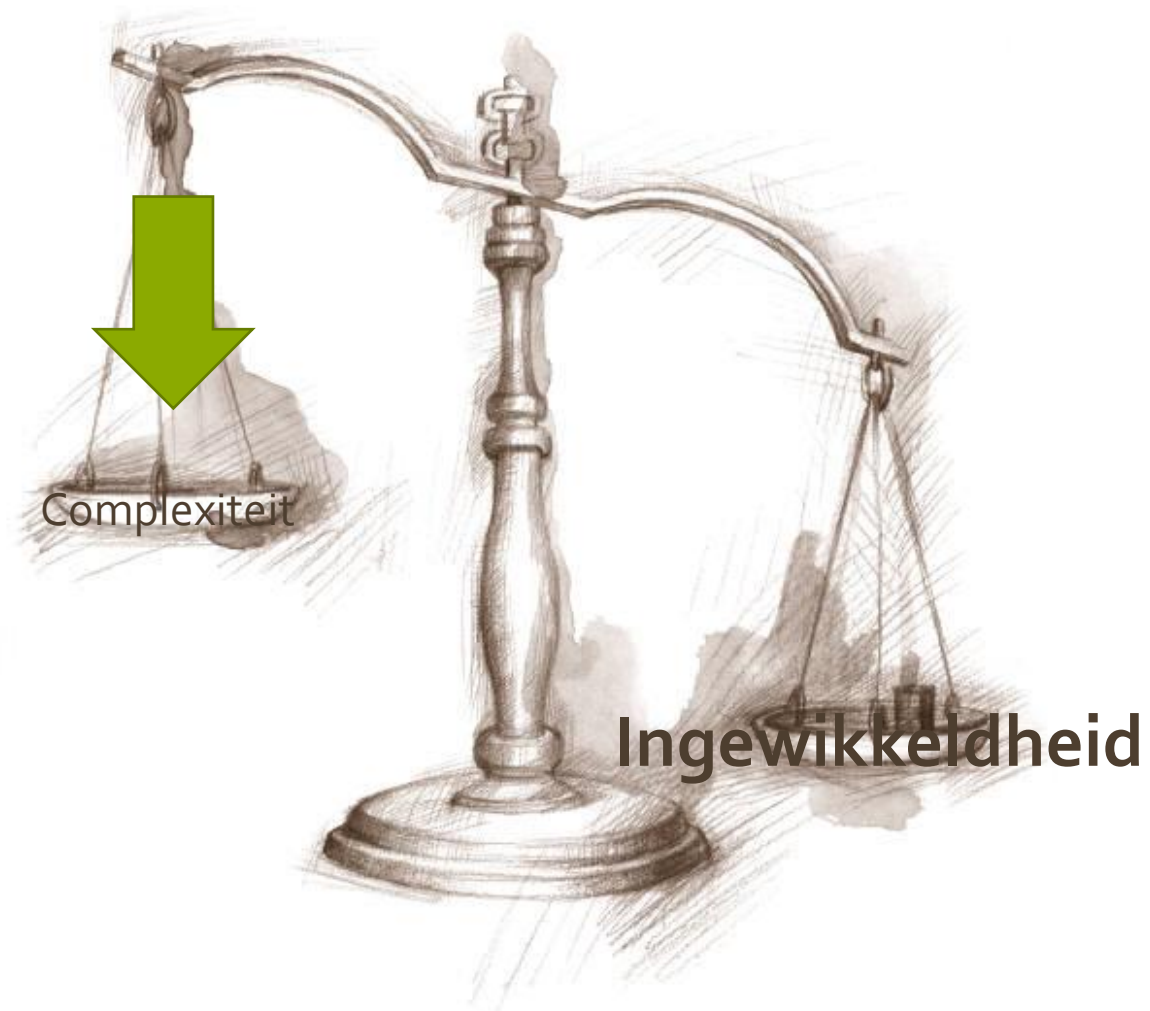
Wat levert de Omgevingswet de Nederlander op? Een aantal feiten op een rij:

- Van 26 wetten naar 1.
- Van 5000 wetsartikelen naar 350.
- Van 120 ministeriële regelingen naar 10.
- Van 120 algemene maatregelen van bestuur naar 4.
- 1 wet voor de hele leefomgeving.
- De wet maakt het mogelijk om lokale problemen ook lokaal op te lossen.
- Van meerdere bestemmingsplannen naar 1 omgevingsplan.

Complexiteit

Hier zetten we op in
bij de pilot in Noordwest
Friesland... op narratieve
(verhalende) wijze... niet
door visies op te stellen,
maar in de praktijk – de
leefwereld – met elkaar
aan de slag te gaan in
echte projecten.

Pilot Omgevingswet Noordwest Fryslân

- Initiatief van Commerciële Club Noordwest Fryslân (CC-NWF): wens tot regelvrije zone;
- Team van ondernemers en raadsleden aan de slag gegaan;
- 4 oktober idee gestuurd naar Rijk en 5 oktober enthousiaste reactie;
- 6 december: busrit door Noordwest Fryslân;
- 20 december: pilot in coalitieakkoord gemeente Waadhoeke;
- 23 maart 2018 Franeker ondertekening door: 'aan de slag met de Omgevingswet', gemeenten Waadhoeke en Harlingen, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en CC-NWF.

"We willen 200 zonnepanelen leggen op het dak van een uitbreidend bedrijf, maar er zit asbest in het dak."

"Wij gaan over op permacultuur en wisselteelt, maar heb na drie jaar nog steeds niet de vergunningen rond."

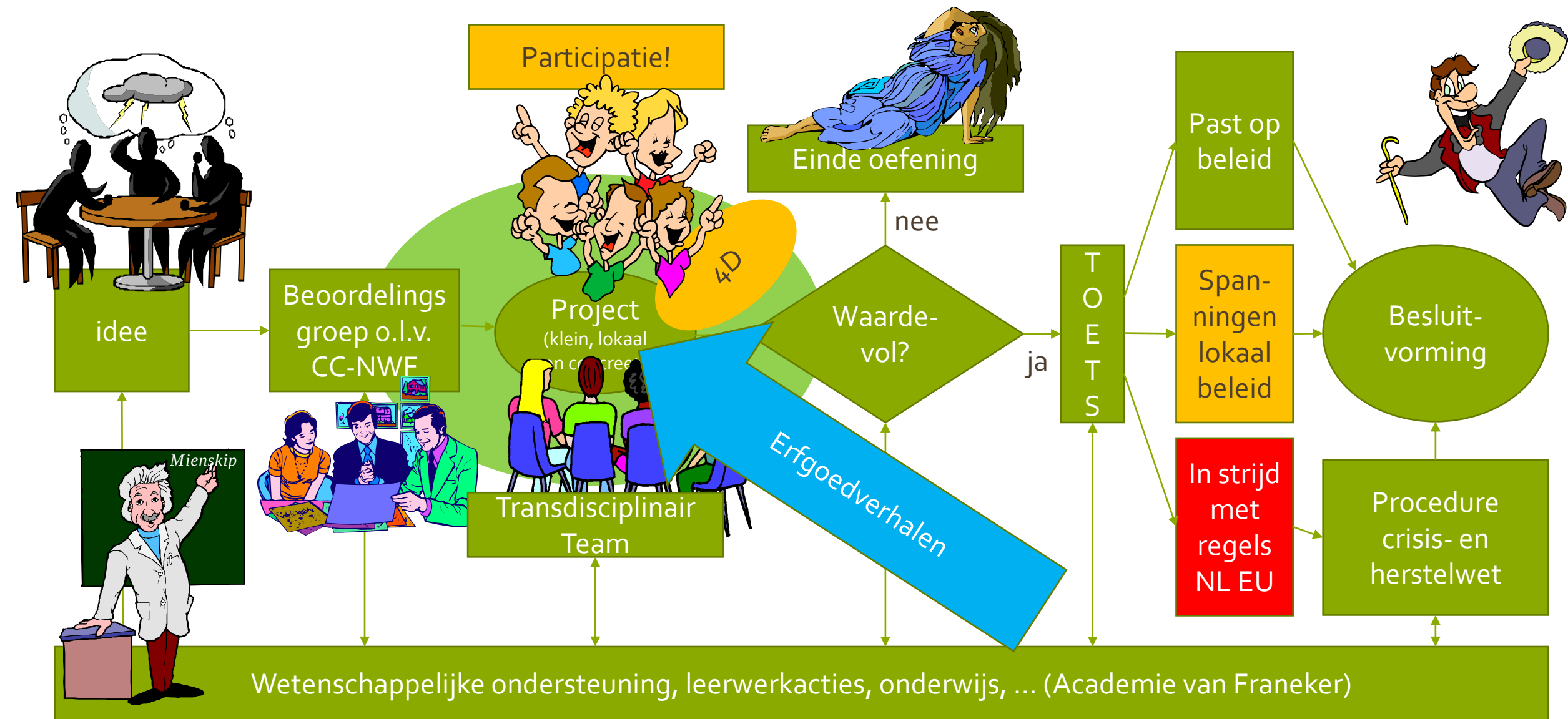
"Er is een ideale locatie voor het supermarktje in het centrum van het dorp, maar het is in strijd met beleid."

"We krijgen geen certificaat voor een gereviseerde windmolen."

"We willen historische vaarten uit de 12^e eeuw bevaarbaar maken voor kleine vaartuigen."

"Met een groep bewoners werken we aan de vergroting van de biodiversiteit"

Processchema pilot Noordwest Fryslân (gereed 1 januari 2021)

Als we betekenis toekennen aan
deze aspecten, worden het
waarden.

Moreel

Juridisch

Esthetisch

Economisch

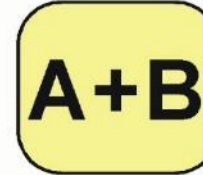
Sociaal

Linguïstisch

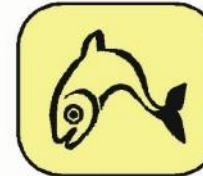
Historisch

Logisch

Psychisch

Biotisch

Chemisch

Fysisch

Samenvattend

- Met de Omgevingswet maken we het omgevingsbeleid minder ingewikkeld (“we ontwikkelen”);
- Daardoor schuiven we op van toetsen (ingewikkeld) naar waarderen (complex), door elkaar verhalen te vertellen;
- De gewenste verandering vanuit de Omgevingswet betreft vooral een verandering in grondhouding (Ethos);
- In de pilot Noordwest Friesland gaan we in de praktijk aan de slag. De daarbij benoemde waarden en vertelde verhalen vormen de input voor Omgevingsplan (gemeente) en Omgevingsvisie (Provincie en gemeenten);
- Geen Armadaproces, maar kleine, lokale en concrete projecten. Wendbaar. Analogie: acupunctuur;
- Zo worden de erfgoedverhalen aan de voorkant ingebracht en vormen ze samen met de andere verhalen een samenhangend geheel;
- Advies: focus niet te sterk op de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet...

Dank u voor uw aandacht

